

REGION MIDTJYLLAND • VORES VERDEN VORES ANSVAR

Bæredygtighedsaftale 2024 Psykiatrien i Region Midtjylland

INDHOLD

	FORORD	3
	CIRKULÆR ØKONOMI	5
	SELVVALGTE INDSATSER	8
	EL, VAND & VARME	9
	LOGISTIK, TRANSPORT & MOBILITET	10
	SOCIAL ANSVARLIGHED	11
	BÆREDYGTIGHEDSAFTALER OG SAMMENHÆNGE PÅ TVÆRS	12
	MÅLSÆTNINGER PÅ DE FIRE SPOR I BÆREDYGTIGHEDSTRATEGIEN	13

FORORD

FORMÅL

Denne bæredygtighedsaftale er den første af sin art i Region Midtjylland. Den skal accelerere arbejdet med at omsætte de ambitiøse mål i koncernens bæredygtighedsstrategi til konkrete handlinger, så vi når bæredygtighedsstrategiens overordnede mål for 2030 og 2050. For vores måde at skabe sundhed på må ikke forringe muligheden for at leve et sundt liv i fremtiden, og derfor skal alle regionens enheder bidrage til den transformation, det også er at gøre regionen bæredygtig. Samlet er opgaven stor, og det er vigtigt, at alle gør det, de kan.

PERIODE

Bæredygtighedsaftalen er en forpligtende aftale, indgået mellem enheden og direktionen, som gælder for 2024. Aftalen træder i kraft efter behandling i Lederforum for bæredygtighed december 2023 og direktionen i januar 2024. Første generation af bæredygtighedsaftalen er udviklet i samarbejde mellem enhederne, sportovholdere og Koncern Bæredygtighed.

OPBYGNING OG ANSVAR

Bæredygtighedsstrategiens fire spor og overordnede målsætninger er rammen for bæredygtighedsaftalen. Det er vigtigt, at vi øger tempo og skala i implementeringen af bæredygtige indsatser på den enkelte enhed og på koncernniveau for at nå de overordnede mål.

Bæredygtighedsaftalen indeholder indsatser på alle fire spor, som den enkelte enhed har ansvaret for at implementere. Denne første bæredygtighedsaftale indeholder få, udvalgte indsatser på hvert spor. Indsatserne er bl.a. valgt ud fra, hvor der er solid viden om effekt - og en lang række er implementeringsklare. Indsatserne er også udvalgt, fordi det vurderes, at der er en stor samlet effekt, når de løftes i tæt samarbejde med indsatser på et tværgående koncernniveau.

Sideløbende med, at hver enhed går i gang med at implementere deres indsatser, vil sportovholderne organisere og gennemføre de indsatser, der skal ske på tværs af Region Midtjylland. De tværgående indsatser fremgår af stabenes bæredygtighedsaftale, hvor sportovholderne er organisatorisk forankret. Ved at kombinere indsatser på denne måde kan vi opnå synergi på tværs og udnytte hele regionens ressourcer bedst muligt.

Bæredygtighedsaftalerne er skrevet med et ensartet ordvalg, så indsatserne overordnet har samme form og indhold. Som del af den efterfølgende implementering vil der ske en lokal tilpasning, hvor der i højere grad kan tages højde for lokale forhold og sprogbrug.

SAMMENHÆNG

Indsatserne i bæredygtighedsaftalen bygger oven på det arbejde med bæredygtighed, der allerede foregår på enhederne, bl.a. i de lokale implementeringsplaner (LIP) for perioden 2023-24. Derudover arbejdes der med en fælles, regional bæredygtighedsstrategi for grønne hospitaler i regi af Danske Regioner. Sammenhængen til det øvrige arbejde med bæredygtighed på forskellige niveauer er illustreret til sidst i aftalen.

OPFØLGNING

Det er vigtigt at kunne følge op på implementeringen af indsatserne i bæredygtighedsaftalen. Indsatserne har forskellig karakter og modenhed, og derfor vil opfølgningen ske forskelligt. Der er udpeget overordnede metoder til opfølgning og indikatorer for de enkelte indsatser, hvor det er muligt. Metoder og indikatorer vil dog blive opdateret i takt med, at flere og bedre data og it-værktøjer bliver tilgængelige. Lederforum for bæredygtighed og Chefforum for bæredygtighed følger implementeringen af bæredygtighedsaftalerne i 2024, bl.a. med status undervejs. Der sker en samlet rapportering og dialog med direktionen ved periodens udløb.

IMPLEMENTERING OG STØTTE

Som supplement og hjælp til bæredygtighedsaftalen er indsatserne beskrevet yderligere i bilagsmaterialer. Materialer og kontaktpersoner på alle spor bliver tilgængelige på www.voresbaeredygtighed.rm.dk og intranettet.

LÆRING

Med bæredygtighedsaftalen sætter vi øget fokus på at geare enhederne yderligere til arbejdet med bæredygtighed og på at omsætte indsatser til handling. 2024 bliver derfor et læringsår, hvor vi høster erfaringer med at gå fra ide til handling, og hvor vi løbende samler op på erfaringer med at udvikle og implementere bæredygtighedsaftalerne.

SÆRLIGT GÆLDENDE FOR PSYKIATRIEN I REGION MIDTJYLLAND

Psykiatrien har særlige vilkår for arbejdet med bæredygtighed, idet Psykiatrien på de fleste matrikler bliver driftet i tæt samarbejde med de somatiske hospitaler. Dermed udføres det meste af Psykiatriens indkøb, affaldshåndtering og serviceydelser sammen med de somatiske hospitaler. Det har betydning for Psykiatriens arbejde med bæredygtighed, fordi de somatiske hospitaler hver især også har individuelle mål og standarder for bæredygtighed i deres aftaler og lokale implementeringsplaner. Psykiatrien har dermed en særlig opgave med at sikre samarbejdet om bæredygtighed på de forskellige matrikelfællesskaber og Psykiatrien kan ofte ikke på egen hånd indføre nye initiativer, da dette skal ske i samspil med det enkelte somatiske hospital.

INDSATSOMRÅDE: UNDGÅ FLYTRANSPORT I FORSYNINGSKÆDEN

Det vurderes, at der er et potentiale på 10.700 CO₂e, ved at undgå flytransport i de ofte globale forsyningskæder, der bringer varer frem til Region Midtjylland. Derfor igangsættes en fokuseret indsats på at undersøge, hvordan vi kan ændre typen af levering for varetransport for at undgå flytransport.

Indsatser:

- Enheden samarbejder med Indkøb & Medicoteknik om at afklare, hvilke konkrete indsatser, der skal gennemføres for at mindske flytransport af varer.
- De lokale indkøbsfunktioner og specialeansvarlige afdelingssygeplejersker bidrager med viden om behov ift. leveringstid, holdbarhed og den lokale lagerkapacitet.
- De lokale indkøbsfunktioner og den lokale Service og Logistik bidrager med viden om lokale lagerforhold og tilpasser lagerforholdene efter fælles aftale.

Succeskriterier:

- Lokale indkøbsfunktioner og specialeansvarlig sygeplejersker har i samarbejde med Indkøb & Medicoteknik identificeret konkrete indsatser, der kan reducere flytransport.
- Lokale indkøbsfunktioner og specialeansvarlige sygeplejersker har tilpasset lokale bestillingsmønstre og lagerforhold hvor muligt, så flytransport undgås.

INDSATSOMRÅDE: VÆLG TYPE 1 MILJØMÆRKEDE PRODUKTER

Vores forbrug belaster både klima og miljø. Derfor skal vi først og fremmest forbruge mindre, dernæst købe flergangsprodukter og endeligt vælge type 1 miljømærkede produkter. Produkter, som har et type 1 miljømærke har både et lavere klima- og miljøaftryk. Type 1 miljømærkede produkter har gennemgået en tredjepartsverificeret livscyklusvurdering, og den samlede belastning inkluderer ikke kun CO₂e men omfatter også vurdering af kemikalier, ressourceeffektivitet og biodiversitet. Derfor skal Region Midtjylland, i overensstemmelse med regionens Miljømærkepolitik fra 2019 så vidt muligt købe produkter, der har et type 1 miljømærke, hvor muligt.

Indsatser:

- Enheden vælger type 1 miljømærkede produkter som førsteprioritet ved indkøb af kliniske og ikke-kliniske produkter.

Succeskriterier:

- Enhedens forbrug af relevante engangsartikler er reduceret, og i relevante kategorier erstattet med type 1 miljømærkede produkter.

INDSATSOMRÅDE: ORDEN I SKABENE

Reduktion af spild og kassation af varer, som opbevares i brikskabe på afdelingerne, er en vigtig indsats for at reducere ressourceforbruget og dermed også CO₂-aftrykket. Der er allerede udviklet algoritmer, der kan hjælpe med at identificere varer, som er på vej mod udløb. Disse testes i øjeblikket på alle hospitaler.

Indsatser:

- Lokale indkøb- service- og logistikfunktioner bidrager med implementering af optimeringsværktøjer for brikvarer.
- Lokale indkøb- service- og logistikfunktioner bidrager til udvikling af optimeringsværktøj for non-brikvarer.

Succeskriterier:

- I februar 2025 skal 90% af alle afsnit med brikskabe i regionen være gennemgået mindst 1 gang med algoritmen.
- I februar 2025 skal 50% af alle relevante afsnit med non-brikvarer være gennemgået efter en nyudviklet trimningsvejledning for non-brikvarer.

INDSATSOMRÅDE: AFFALDSSORTERING

I Region Midtjylland kan vi ikke undgå at producere affald. Derfor er det vigtigt, at vi sorterer affaldet, så materialerne i højest mulige grad kan genanvendes.

Indsatser:

- Enheden arbejder forsat på at implementere Den Regionale affaldsplan, der skal sikre, at Region Midtjylland lever op til affaldsbekendtgørelsens krav om sortering af genanvendelsesegnet affald.

Succeskriterier:

- Enheden har minimum en genanvendelsesprocent på 30.
- Enheden øger i 2024 sin genanvendelsesprocent med mindst 10% point ift. niveauet i 2022.

INDSATSOMRÅDE: BÆREDYGTIGT BYGGERI

Formålet er at understøtte Strategi for Bæredygtighed 2030 så bygge- og anlægsområdet ligeledes bidrager til at opnå de aftalte bæredygtighedsmål, herunder at nedbringe CO₂ udledningen ved opførelse af nye bygninger samt drift af eksisterende.

Indsatser:

- Implementere retningslinjer og fokusområder fra »Designguide for Bæredygtigt Byggeri i RM«, når der bygges om og nyt.
- Indrapportere data for CO₂/m²/år for nye bygninger når de ibrugtages, for at følge udvikling i det samlede klimaaftryk fra byggeprojekter.
- Afsøge muligheder for at optimere og reducere arealer.

Succeskriterier:

- På baggrund af en bæredygtighedsscreening på alle større anlægs- og byggeprojekter udvælges mindst et tiltag for hvert projekt, der understøtter Strategi for Bæredygtighed 2030.
- Enheden har indrapporteret data for nye bygninger til Byggeri og Ejendomme.
- Enheden har afsøgt muligheder for at optimere og reducere arealer, og afrapporteret til Byggeri og Ejendomme.

SELVVALGTE INDSATSER PÅ OMRÅDET CIRKULÆR ØKONOMI

Indsatsområde: Reduktion af madspild

Indsatser 1:

- Reducere madspild i alle sengeafsnit.

Succeskriterier:

- Nedbringe madspild på frokost- og aftensmad med 10% point målt i kilo ved tredages målinger før- og efter implementering

---

Indsatsområde: Reduktion af medicinspild

Indsatser 2:

- Reducere spild af vederlagsfri medicin.

Succeskriterier:

- Reducere spild af vederlagsfri medicin med 10%.

Indsatsområde: Orden i skabene

Indsatser 3:

- Fælles depot.

Succeskriterier:

- Forbruget af sygeplejeartikler til akut brug er reduceret med 10%.

INDSATSOMRÅDE: VEDVARENDE ENERGI

Der gennemføres en række forudsætningskabende aktiviteter for at kunne leve op til Region Midtjyllands målsætninger på EVV-sporet og kommende EU-direktiver om hhv. energi-effektivisering og bygningsperformance.

Indsatser:

- Klarlæg hvor stor en del af den energi, enheden modtager i 2030, der er vedvarende.

Succeskriterier:

- Ved udgangen af 3. kvartal 2024 har enheden haft en dialog med sine forsyningselskaber og sendt et notat om resultatet til Byggeri og Ejendomme.

INDSATSOMRÅDE: ENERGI- OG VANDSPARENDE PROJEKTER

Der gennemføres en række forudsætningskabende aktiviteter for at kunne leve op til Region Midtjyllands målsætninger på EVV-sporet og kommende EU-direktiver om hhv. energi-effektivisering og bygningsperformance.

Indsatser:

- Identificer og beskriv 3-5 potentielle energibesparelser eller vandbesparelser.
- Lav en plan for en fremtidssikret målerdækning.
- Beskriv hvordan enheden arbejder med energiområdet.

Succeskriterier:

- Ved udgangen af 3. kvartal 2024 har fremsendt 3-5 konkrete muligheder for besparelser til Byggeri og Ejendomme.
- Inden udgangen af 2024 har enheden en plan for hvilke målere, der mangler at blive etableret.
- Inden udgangen af 1. kvartal 2024 have fremsendt en beskrivelse af hvordan enheden arbejder med energiområdet til Byggeri og Ejendomme.

INDSATSOMRÅDE: REDUKTION AF TJENESTEREJSER

En vigtig indsats for at reducere klimaaftrykket er at reducere tjenesterejser. Derfor er det vigtigt at igangsætte indsatser med fokus på ændring af vaner ved tjenesterejser.

Indsatser:

- Fastholde eller minimere kørsel ved tjenesterejser.
- Fastholde god adfærd eller øge brugen af virtuelle møder.
- Minimere antallet af årlige flyrejser.

Succeskriterier:

- Enhedens antal kilometer er reduceret eller det samme som i 2022.
- Enheden beskriver tiltag for, hvordan de vil fastholde god adfærd eller øge brugen af virtuelle møder.
- Antallet af flyrejser er reduceret sammenlignet med 2018.

INDSATSOMRÅDE: GRØNNE DRIVMIDLER

Region Midtjylland er en stor geografisk region, hvilket betyder, at der er behov for bæredygtige løsninger på transportområdet for at nedbringe CO₂-udledninger. Derfor er det vigtigt, at vi for Region Midtjyllands egne transportmidler igangsætter indsatser, der øger mængden af CO₂-neutrale drivmidler.

Indsatser:

- Indkøb og leasing af nyindkøbte personbiler vil udelukkende være elbiler i 2024.

Succeskriterier:

- Der er udelukkende indkøbt eller leaset nye personbiler, der kører på el.

INDSATSOMRÅDE: UNGDÅ ARBEJDSULYKKER BLANDT NYANSATTE

Region Midtjylland skal være en bæredygtig arbejdsplads, hvor vi passer på hinanden og har et sikkert arbejdsmiljø. Derfor er det vigtigt, at vi fokuserer på indsatsområdet undgå arbejdsulykker blandt nyansatte.

Indsatser:

- Ledelsen forholder sig til data vedrørende de lokale arbejdsulykker og herunder de mest typiske former for arbejdsulykker blandt nyansatte. Med afsæt i disse data og vurderinger af årsager iværksættes mindst ét målrettet tiltag, der skal forebygge hyppigt forekommende arbejdsulykker blandt nyansatte.

Succeskriterier:

- Læringsopsamling i forbindelse med de årlige arbejdsmiljøredegørelser lokalt og regionalt.

INDSATSOMRÅDE: PRAKTIKPLADSER

Region Midtjylland skal bidrage til at uddanne fremtidens arbejdskraft. Derfor er det vigtigt, at vi fokuserer på området praktikpladser.

Indsatser:

- Enheden forpligter sig til fortsat at indgå uddannelsesaftaler for elever på erhvervsuddannelsesområdet, så Region Midtjyllands samlede måltal på området fortsat opnås. Det sker i samarbejde med Koncern HR, Sundhedsuddannelser som sørger for, at der i det efterfølgende år (2025) udformes en obligatorisk regional årsopgørelse.

Succeskriterier:

- Region Midtjylland lever fortsat op til de samlede måltal.

BÆREDYGTIGHEDSAFTALER OG SAMMENHÆNGE PÅ TVÆRS

REGION MIDTJYLLANDS BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGI

Bæredygtighedsstrategien indeholder fire spor med overordnede mål – se næste side. De fire spor går igen i bæredygtighedsaftalerne, og de rummer en række indsatser udvalgt på baggrund af solid viden om, hvordan en implementering bidrager til at indfri strategiens mål.

BÆREDYGTIGHEDSAFTALERNE

Region Midtjyllands bæredygtighedsaftaler indgås mellem enheden og direktionen. De bidrager til, at vi når strategiens målsætninger for 2030 og 2050.

BILAG OG KONTAKTPERSONER

Til bæredygtighedsaftalen hører et bilagsmateriale, der uddyber indsatsområderne. Materialet udfolder beskrivelser, succeskriterier og organisering af indsatsområdet. Materiale og kontaktpersoner bliver tilgængeligt på www.voresbaeredygtighed.rm.dk og intranettet.

SAMLET REDUKTIONSMÅL PÅ TVÆRS – ET VIGTIGT SKRIDT PÅ VEJEN

Alle indsatser, der indgår i aftalerne, tager udgangspunkt i de mål, der er for hvert spor. Det betyder, at alle enheder i fællesskab bidrager til, at vi når strategiens målsætninger ved at implementere indsatser i tæt samarbejde med sportovholdernes indsatser. For sporet Cirkulær Økonomi er der en specifik målsætning om 30% reduceret ressourceforbrug i 2030 uanset aktivitetsændringer, målt i CO₂. Det vil sige, at Region Midtjylland skal reducere 27.000 ton CO₂ årligt frem til 2030 inden for forbrug af varer og tjenesteydelser. Dette er med baseline i 2018. Ved at implementere indsatserne under dette spor bidrager alle enheder til at reducere en del af de 27.000 tons. Det er et vigtigt skridt – også selv om vi ikke forventer, at vi med indsatserne opnår at reducere med alle 27.000 tons CO₂ i 2024.

LOKALE IMPLEMENTERINGSPLANER

Mange enheder i Region Midtjylland har udarbejdet lokale implementeringsplaner (LIP'er). De skal stadig ses som et væsentligt bidrag i den samlede indsats for at nå strategiens mål. Alle enheder har allerede mange gode initiativer i gang, og dette lokale arbejde skal endelig forsættes. Det er op til den enkelte enhed, hvordan man fremadrettet vil anvende LIP'erne. LIP'en kan eksempelvis være det dokument, der beskriver, hvordan man lokalt vil operationalisere og implementere indsatsområderne fra bæredygtighedsaftalen.

GRØNNE HOSPITALER – DANSKE REGIONERS FÆLLESREGIONALE STRATEGI

I december 2023 godkendte Danske Regioners bestyrelse en fællesregional strategi for grønne hospitaler. Strategien kan være et godt rygstød til arbejdet med Region Midtjyllands forpligtede bæredygtighedsaftaler. I 2024 skal vi arbejde med at skabe sammenhæng og synergi mellem de nationale og regionale strategier og på den måde skabe endnu mere fremdrift på bæredygtighedsområdet.

MÅLSÆTNINGER PÅ DE FIRE SPOR I BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGIEN

SPOR	CIRKULÆR ØKONOMI 	EL, VAND & VARME 	LOGISTIK, TRANSPORT & MOBILITET 	SOCIAL ANSVARLIGHED
SPOR-TOVHOLDER	Charlotte Toftgård Nielsen, Stabschef, Indkøb & Medicoteknik.	Torben Agerkilde, Kontorchef, Byggeri og Ejendomme.	Henning Salling, Teamleder, Team Mobilitet.	Jakob Olesen, Kontorchef, Koncern HR, Stab.
MÅL FOR SPORET	30% reduceret ressourceforbrug i 2030 i indkøb og drift (målt i CO ₂ -aftryk som følge af reduceret ressourceforbrug fra varer og tjenesteydelser).	100% vedvarende energi i 2030.	30% reduktion af tjenesterejser senest i 2030 (målt i km).	Arbejdsulykker blandt nyansatte reduceres med 50% inden 2030.
	30% reduktion i affald i 2030 (målt i ton affald).	Gennemførelse af energibesparende projekter frem mod 2030, der samlet medfører en energibesparelse på 48 GWh svarende til 20% af el- og varmeforbruget.	Senest i 2025 vil alle nye udbud/indkøb af personbiler og varevogne (intern transport og dele af patientbefordringen) prioritere 100% grønne drivmidler.	Vi lever fuldt ud op til de politiske aftaler om praktikpladser til elever og studerende på relevante uddannelser i Region Midtjylland.
	70% genanvendelse af affald i 2030.	Reduktion af vandforbruget på 105.000 m ³ frem mod 2030 svarende til 20% af forbruget.	100% grønne drivmidler i sygetransporten i 2030.	6% af de årsværk, der anvendes til at opfylde bygge- og anlægskontrakter, skal være lære- og praktikpladser.
				Mindst 2% er ansat på særlige vilkår.
				Andelen af indvandrere og efterkommere i vores personalesammensætning skal samlet set afspejle andelen i regionens arbejdsstyrke.
			CO ₂ -neutral busdrift i den kollektive trafik senest i 2030.	Vi vil sammen med relevante uddannelsesinstitutioner arbejde for, at vi i 2030 har mindst 10% mænd/kvinder blandt de faggrupper hvor der er den mest ulige kønsfordeling.

Region Midtjylland
Koncern Bæredygtighed
Skottenborg 26, 8800 Viborg
www.rm.dk
www.voresbaedygtighed.rm.dk